

міжрегіональним управлінням з питань виконання покарань Міністерства юстиції України було розроблено Методичні рекомендації, якими було затверджено нові методики щодо вивчення засуджених та ув'язнених, крім того на рівні держави було запроваджено проведення оцінки ризиків вчинення повторного кримінального правопорушення в межах соціально-виховної роботи із засудженими в установах виконання покарань. Крім того на основі кращих європейських практик установах виконання покарань запроваджено періодичну оцінку ризиків скоєння повторних злочинів засудженими з метою її використання в процесі ресоціалізації в місцях позбавлення волі.

Впровадження вищевказаних новацій є важливою складовою інноваційної діяльності в системі роботи з особами, які перебувають в установи попереднього ув'язнення.

Список використаних джерел:

1. Яковець І.С. Методичні рекомендації щодо проведення оцінки ризиків вчинення повторного кримінального правопорушення в межах соціально-виховної роботи із засудженими в установах виконання покарань, 2019, 235 с.
2. Мосійчук Ю.А. ПСМРУМЮУ. Методичні рекомендації для використання персоналом соціально-психологічної служби установ виконання покарань та слідчих ізоляторів. Харків, 2020, 213 с.
3. Калівошко В.М. Політика щодо боротьби з самогубствами та членушкодженнями. Київ, 2018, 34 с.

РОЛЬ ДИТЯЧИХ ЗАКЛАДІВ ОЗДОРОВЛЕННЯ Й ВІДПОЧИНКУ У РОЗВИТКУ ЦІЛІСНОГО ВИХОВНОГО ПРОСТОРУ УЧНІВ

Волкова О.А., Устенко Р.Л.
(Полтава, Україна)

Протягом останніх років стан духовної культури і моралі суспільства, як у світі, так і в Україні, викликає занепокоєння. Руйнування усталених духовних цінностей є наслідком прагматизації життя, пропаганди насилля, нехтування правових, моральних, соціальних норм і за своїми масштабами становить глобальну соціальну проблему [1, с. 4]. Особливо помітні дані тенденції у представників підростаючого покоління (підлітків та молоді). Зниження рівня суспільної та особистої моралі в підсумку ведуть до поглиблення демографічної кризи. Також відсутність у частини молоді навичок конструктивного спілкування, загальних принципів розуміння сутності найпростіших соціальних процесів і явищ призводить до конфліктів, стресових ситуацій, неадекватної соціальної поведінки [1, с.3]. Тому на сьогодні провідною тенденцією виховання стає формування системи ціннісного ставлення особистості до соціального і природного довкілля та самої себе.

Першим і найважливішим середовищем виховання є сім'я. Але, на жаль, діти, які виростають у неблагополучних сім'ях, недостатньо соціально зрілі, агресивні, а тому адекватно не сприймаються однолітками, що також утруднює їхній особистісний розвиток. Другим важливим середовищем є школа, головними завданнями якої є надання ґрунтовних знань з різних предметів, створення відповідних умов для всебічного розвитку учнів, велика увага приділяється вихованню та формуванню моральних цінностей молоді.

Але на сьогодні існує чимало позашкільних дитячих закладів, які також посідають важливе місце в системі створення виховного простору підростаючого покоління. Одними з найбільш розповсюджених є дитячі заклади оздоровлення й відпочинку, важливими завданнями яких є використання вільного часу дітей, зокрема канікул, із метою забезпечення умов для їхнього фізичного, інтелектуального, емоційного, духовного та морального розвитку [2, с. 31].

Виховний простір – це середовище взаємодії учня і педагога, психолого-педагогічний процес, метою якого є духовно-моральне вдосконалення підростаючої особистості. Виховний простір системою своїх впливів має забезпечити оптимальні умови для особистісного розвитку кожного вихованця [5, с. 3].

Хоча основна мета діяльності дитячих закладів оздоровлення й відпочинку, полягає в оздоровленні дітей, задля чого здійснюють комплекс спеціальних заходів медичного, гігієнічного, спортивного характеру, спрямованих на відновлення та покращення фізичного та психічного стану їхнього здоров'я, та в цілому їх робота ґрунтується на єдності оздоровчо-виховного процесу, який забезпечують усі працівники закладу.

Виховний процес в закладі оздоровлення й відпочинку має надзвичайно сприятливу обстановку: в період канікул діти не витрачають час та енергію на засвоєння знань, позбавлені батьківського піклування і їх впливу, натомість мають змогу керуватись власними думками, здібностями, досвідом, але під уважним спостереженням і координацією досвідчених та компетентних педагогів. До того ж комплекс пізнавально-виховних заходів проводиться з врахуванням вікових психо-фізіологічних особливостей дітей [3, с. 167]. Так, в підлітковому віці формуються власні моральні погляди, оцінки, які можуть швидко змінюватись, уявлення про норми поведінки, запозичені у дорослих, з'являється потреба в самоповазі, в самоствердженні, у позитивному ставленні друзів, виникає інтерес до свого внутрішнього світу, підвищується чутливість до оцінок оточуючих. Психічний розвиток старшокласників характеризується прагненням до його самовдосконалення, формуються риси характеру, зростають сила волі, витримка, наполегливість, самоконтроль, інтереси стають тривалішими, стійкішими, відбувається становлення світогляду, розвиток самосвідомості, самооцінки, що ґрунтується на аналізі й оцінці власної діяльності і поведінки.

Педагоги в організації виховного процесу виходять із розуміння створити умови для включення учнів у різні фрагменти навчально-виховної діяльності з метою самореалізації їх творчого потенціалу. Для правильно організованого виховного простору характерні свобода вибору виховного простору; свобода вибору діяльності й вибір такої діяльності, у якій студент міг би досягти найвищого успіху [4, с. 228-229].

Маючи досвід роботи в подібних закладах, можемо сказати, що дитячі заклади оздоровлення та відпочинку мають важливе значення не тільки для оздоровлення та відпочинку дітей, але й для всебічного гармонійного їх розвитку. Умови закладу, присутність професійних наставників, організація роботи з урахуванням вікових фізіологічних та психологічних особливостей дітей сприяють створенню сприятливого виховного простору для ефективного розвитку й самореалізації школярів, що формує інтелектуально розвинену, духовно і морально зрілу особистість, готову протистояти асоціальним впливам, справлятися з особистими проблемами.

Список використаних джерел:

1. Додаток до наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України №1243 від 31.10.2011 р. «Про основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів України».
2. Бартків О.С. Діяльність соціального педагога в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку: навчально-методичний посібник / Бартків О.С., Дурманенко Є.А., Грановський В.Г. – Луцьк: Вежа-Друк, 2015. – 298с.
3. Волкова О.А. Дитячі заклади оздоровлення й відпочинку як пристосовані позашкільні заклади для розвитку цілісного виховного простору учнів / О.А. Волкова // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі» (XXVII Каришинські читання), м. Полтава, 28-29 травня 2020 р. / за заг. ред. проф. М.В. Гриньової. – Полтава : Астроя, 2020. – С. 167–169.
4. Корчан Н.О. Виховна робота на кафедрі анатомії людини як складова у формуванні виховного простору Української медичної стоматологічної академії / Н.О. Корчан // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі» (XXVII Каришинські читання), м. Полтава, 28-29 травня 2020 р. / за заг. ред. проф. М.В. Гриньової. – Полтава : Астроя, 2020. – С. 228–229.
5. Бех І.Д. Виховний простір: організаційно – змістові орієнтири / І.Д. Бех // Гірська школа Українських Карпат. – 2013. – № 10. – С. 3–14.

**ФОРМУВАННЯ ПРЕДМЕТНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
ПРИ ВИВЧЕННІ СУБТРОПІЧНИХ ПЛОДОВИХ КУЛЬТУР
У ШКІЛЬНОМУ КУРСІ БІОЛОГІЇ**

Гапон С.В.

(Полтава, Україна)

Красовський В.В., Черняк Т.В.

(Хорол, Полтавська обл., Україна)

На сучасному етапі розвитку вітчизняної освіти велика увага приділяється формуванню в учнів предметних компетентностей, які включають як набуття учнями певної системи знань, так і формування умінь та навичок і способів використання їх в подальшому повсякденному житті. Велику роль у цьому відіграє шкільний курс біології, який покликаний озброїти учнів системою біологічних знань, напрямками розвитку органічного світу та розумінням взаємодії всіх складових у системі «людина – природа». Тільки міцно засвоївши все це, майбутній громадянин країни сприятиме розвитку держави, а його діяльність не буде причиною та визначальним фактором у руйнуванні довкілля та появи різного рівня екологічних катастроф. Тому від сучасного учителя, його вміння формувати загальні та предметні компетентності буде залежати розвиток країни в майбутньому.

Формування предметних компетентностей з біології, зокрема при вивченні розділу «Рослини», на нашу думку, прямо корелює з вміннями вчителя використовувати як програмований, так і місцевий матеріал, наводити вдалі приклади, пов'язувати навчальний матеріал з життям, показуючи, де учень може використати їх в майбутньому. Ефективність цього процесу буде залежати також і від здатності вчителя застосовувати найновіші наукові досягнення з біології.